

že bytu užívá právem důsledkem zabrání jeho společným bytovým úřadem v její prospěch, kromě toho pak je zde na závalu předpis § 1 odstavce první cit. zák., jenž výslovně praví, že následkem zabrání bytů dosavadní nájemní smlouvy se zrušují dnem, kdy projde lhůta k vyklizení. Poukazuje-li dovolatel dále k obdobnému předpisu § 4 pokud se týče 10 zákona ze dne 11. června 1919, čís. 332 sb. z. a n., o zabírání budov nebo jich částí pro účely veřejné, přehlíží právě, že zákon o zabírání bytu obcemi jest zákonem pozdějším, a že v obou těchto zákonech jsou následky zabrání bytů, (místností), pokud jde o otázku platnosti dosavadních smluv nájemních, různě upraveny. Jelikož žalobce nikterak netvrdil, že při zabrání bytu nebyla dána lhůta k vyklizení, a že neprošla tato lhůta, jest míti za to, že nájemní smlouva mezi žalobcem a vlastníkem domu, dříve uzavřená, byla zrušena mocí zákona. Je-li tomu tak, pak nelze onomu domnělému doznání žalované strany rozuměti jinak, než že bylo jí připuštěno, že žalobce až do zabrání bytu byl jeho nájemcem. Za řízení před prvním soudem a ani ve svém odvolání žalobce nikterak netvrdil, že po uvedení zrušení nájemní smlouvy ji s vlastníkem domu obnovil, naopak v řízení před soudem okresním doznal opak toho, a poněvadž zrušená smlouva sama sebou neoživne, nýbrž k oživení jejímu, t. j. k obnovení jejímu ve staré její dřívější podstatě potřebí je, aby strany ji znovu uzavřely, což se však dle zjištění odvolacího soudu nestalo, — právem odvolací soud potvrdil zamítavý rozsudek prvního soudu. Při tom se jen ještě podotýká, že okolnost, že po podání žaloby byl sporný byt znovu zabrán, může dle § 406 c. ř. s. v první řadě míti vliv na rozhodnutí otázky, zdali žalovaná strana užívá bytu po právu, kdežto otázka oprávněnosti žaloby nynější, podaná dřívějším nájemcem, dochází svého rozřešení tím, že po prvním zabrání bytu a spojením s ním zrušení smlouvy nájemní žalobce ji s vlastníkem znovu neuzavřel.

Čís. 1152.

Nemanželský otec, jenž nebyl dříve vyslechnut o tom, zda uznává nemanželské otcovství, není oprávněn žádati, by mu bylo doručeno usnesení, jímž poručenský soud zmocňuje poručníka k podání žaloby. Bylo-li mu usnesení to přece doručeno, nepřísluší mu proti němu opravný prostředek.

Zjišťovati nemanželské otcovství v první řadě mimosporným výsledkem zploditele, není poručenský soud bezvýjimečně povinen.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1921, R I 825/21.)

Poručenský soud udělil poručníku nemanželského dítěte svolení k vedení sporu proti nemanželskému otci o uznání otcovství a placení výživného. Nemanželský otec uznal po té na soudě otcovství a podal do zmocňovacího usnesení rozklad, jemuž poručenský soud vyhověl a původní své usnesení zrušil. Důvod y: Tím, že nemanželský otec uznal na soudě otcovství, padl předpoklad spornosti nemanželského otcovství a zbývá pouze otázka výměry výživného, jež poručník jménem děcka na otci požadovati hodlá. Jelikož dosud nebyly soudu předneseny žádné sporné skutečnosti, na jejichž zjištění záviselo by rozhodnutí soudu o po-

vinnosti k plnění výživného a jeho výši, pokládá soud za to, že prostředky řízení mimosporného k vyměření otcovských povinností otce úplně stačí. Do tohoto usnesení stěžoval si poručník. Rekursní soud je zrušil a uložil prvému soudu, by stížnost nemanželského otce do původního usnesení předložil rekursnímu soudu k vyřízení. Důvody: Stížnost jest podstatněnou, neboť usnesením ze dne 17. února 1921, jímž bylo dáno poručníku zmocnění a příkaz k vedení sporu s nemanželským otcem, nabylo poručenstvo, tedy osoba od stěžovatele odlišná, určitých procesních práv k zahájení rozepře, jichž ve skutečnosti také použila, podavši na nemanželského otce u okresního soudu žalobu o uznání otcovství a plnění výživného. Za tohoto stavu věci nebyl však soud své stolice oprávněn vyhověti odpůrcovu rozkladu a své dřívější usnesení zrušiti, když již třetí osoba nabyla tímto usnesením určitých práv, nýbrž měl dle § 9 odstavec třetí nesp. říz. prostě stížnost rekursnímu soudu k vyřízení předložiti a rozkladem se nezabývati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací stížnost, poukazujíc k odůvodnění svého návrhu na plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 27. října 1920, čís. pres. 1019/20 čís. sb. 734, přehlíží, že rozhodnutí to předpokládá, jak z jeho obsahu, a hned z úvodu právní věty vyplývá, že otcovství k nemanželskému dítěti bylo již uznáno. Neprávem se proto stěžovatel odvolává na ně v případě, o němž tuto jde, a v němž poručenský soud dal poručníku nemanželského dítěte zmocnění k vedení sporu proti nemanželskému otci na uznání otcovství a plnění otcovských povinností, aniž by byl před tím u soudu vyslechl nemanželského otce, zdali otcovství uznává čili nikoliv. Dle odstavce I. § 16 první novely k obč. zák., v němž se jedná o zjištění nemanželského otcovství — na rozdíl od odstavce II. cit. § 16, který předpokládá již uznání otcovství, a na něž se vztahuje zmíněné plenární usnesení nejvyššího soudu — ukládá se poručenskému soudu, aby se o to postaral, je-li toho třeba v zájmu práv dítěte, by otcovství bylo uznáno v řízení nesporném, anebo aby bylo zjištěno soudně pořadem práva. Tímto ustanovením, kodifikujícím dosavadní praxi, nebylo poručenskému soudu uloženo, aby vždy a za všech okolností, dříve než dá poručníku zmocnění k vedení sporu, vyslechl napřed v nesporném řízení osobu, která byla mu za nemanželského otce dítěte označena, nýbrž zůstaveno je tím na vůli poručenského soudu, zdali tak učiniti pokládá v zájmu dítěte za vhodné čili nikoli. Nelze ovšem upříti, že poručenský soud, jak se dělo již před uzákoněním první novely k obč. zák., z pravidla nastoupí při zjištění nemanželského otcovství cestu nespornou, jelikož je na snadě, že, jak zkušenost učí, postup ten vede obvykle snáze a rychleji k cíli, ale tento způsob zjištění nemanželského otcovství není poručenskému soudu uvedeným zákonným předpisem imperativně uložen. Jestliže tedy poručenský soud v případě zde uvedeném nevyslechl napřed nemanželského otce o uznání otcovství, nemůže se nemanželský otec tím cítiti dotčeným, jelikož tím nebyl porušen žádný předpis právní. Z toho plyne, že nemanželský otec nebyv dříve vyslechnut, nebyl oprávněn žádati za doručení vyhotovení usnesení zmocňovacího, a že poručenský soud nebyl povinen

je mu doručiti, také proto ne, poněvadž dle nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. března 1906, čís. 7 věstníku min. spravedl. není třeba v tom případě, je-li poručenský soud zároveň soudem procesním, vyhoviti zvláště takovéto zmocňovací usnesení k vedení sporu. Poněvadž se tedy vzhledem k tomu, že nemanželský otec o uznání otcovství nebyl do té doby u soudu slyšen, a ani sám dobrovolně u soudu neuznal otcovství před poručenským soudem, jednalo o vnitřní záležitosti mezi poručenským soudem a poručníkem, nedostává se nemanželskému otci oprávnění k rozkladu nebo stížnosti do tohoto usnesení, právě tak, jako by nebyl oprávněn stěžovati si do usnesení, kterým by poručenský soud smír mezi ním (nemanželským otcem) a poručníkem ohledně plnění otcovských povinností uzavřený neschválil (§ 9 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.).

Čís. 1153.

Manželka, bydlící z podstatné příčiny mimo manželské společenství, nepozbývá o sobě nároku na prozatimné oddělené bydliště a výživné tím, že po rozumu § 13 rozl. zák. byla vyzvána k návratu do manželského společenství.

(Rozl. ze dne 30. srpna 1921, R I 1044/21.)

Soud první stolice povolil manželce, žalující o rozvod, oddělené bydliště a uložil manželci placení výživného. Důvody: Dle zjištění právoplatného rozsudku ze dne 27. listopadu 1902 vyhodil obžalovaný opětovně manželku ze společné domácnosti, a vyzval ji, by od něho odešla a své svršky si vzala s sebou. Bylo proto ohroženo další spolužití manželky se žalovaným, to tím spíše, ježto žalovaný vzal si k sobě hospodyně. Manželce přísluší tudíž dle §§ 107, 117 obč. zák. a § 382 čís. 8 ex. ř. nárok nejen na oddělené bydliště, nýbrž i na prozatimné poskytování výživného. Žalovaný může požadované výživné platiti, když si mohl k sobě vzíti hospodyně, jest dle zprávy obecního úřadu majetným a ku práci schopným. Rekursní soud návrh manželky zamítl. Důvody: Dle § 92 obč. zák. jest manželka zavázána, následovati manžela do jeho bydliště, a povinnost, setrvati v manželském společenství trvá tak dlouho, dokud manželka není této povinnosti sprostěna soudním výrokem. Jest jisto, že žalobkyně od roku 1902, aniž podala žalobu na rozvod manželství, žije odděleně od žalovaného a že jeho písemnému vyzvání ze dne 13. prosince 1920, aby se vrátila do společné domácnosti, nevyhověla, a že tudíž na návrh žalovaného bylo žalobkyní usnesením krajského soudu ze dne 6. ledna 1921 nařízeno, aby se k žalovanému vrátila a s ním navázala opětně manželské společenství. Toto usnesení jest právoplatné a je zde tudíž toho času soudně zjištěná povinnost, aby manželka obnovila manželské společenství a nemůže proto žalobkyně, dokud nevyhoví tomuto příkazu a neosvědčí, že po obnovení manželského společenství byla nějak ohrožena, žádati, aby jí bylo povoleno oddělené bydliště a přiznáno prozatimné výživné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.